

MADENCİLİK SEKTÖRÜ BATMA NOKTASINDA

Küresel kriz, ülkemizdeki tüm sektörler gibi madencilik sektörünü de çok olumsuz etkilemiştir. 2009 başlarında küresel krizin üretici sektör ve firmalara yansımaları giderek yayılmaktadır. Üretime ara verme, işletmeyi kapatma, işçi çıkarma, vardiya azaltma haberleri her geçen gün artmaktadır. Son açıklanan sanayi üretimi, istihdam ve işsizliğe ilişkin veriler, içinde bulunulan kritik durumun göstergeleridir.

Her ne kadar siyasi iktidar sözcüleri ekonomik kriz ile ilgili pembe bir tablo çizme gayreti için de olsa da, krizin olumsuz sonuçları tüm sektörleri etkisi altına almaya devam etmektedir. Krizin teğet geçeceğine dair iddianın dayanaksız çıkması bir yana, krizin tüm sektörleri teslim aldığı, kalıcı izler bırakacağı açıktır. Yerel seçime kilitlenen siyasi iktidar, önlem almak yerine sorunu görmezden gelmeye, sorun yokmuş gibi davranmaya devam etmektedir. Uluslararası piyasalarda, Türkiye'nin maden ihracatında önemli yer tutan bakır, alüminyum, kurşun, nikel, kalay, çinko, krom gibi metalik maden fiyatlarında büyük düşüş yaşanırken, Türkiye'nin maden ihracatı da Kasım 2008'de geçen yılın aynı ayına göre yüzde 20 oranında düşmüştür.

2008 Nisan ayında tonu, 8.663 dolara kadar çıkan bakırın fiyatı, Ekim ayı sonunda 3.742 dolara düşmüştür. Geçen yılın Ocak ayında tonu 2.445 dolar olan alüminyumun fiyatı Ekim 2008 sonunda 1.740, tonu 2.606 dolar olan kurşunun fiyatı 1.176, tonu 27.670 dolar olan nikelin fiyatı 10.205, tonu 16.315 dolar olan kalayın fiyatı 13.105, tonu 2.340 dolar olan çinkonun fiyatı da 1.275 dolara inmiştir. Yine tonu 600 dolara kadar yükselen kromun fiyatı da 150-200 dolara kadar gerilemiştir.

Fiyat düşüşlerine dayanamayan birçok küçük maden firması saha ve işletmelerini büyük firmalara devretmek zorunda kal-

mıştır. Büyük firmaların bir kısmı ise bazı maden işletmelerini ya kapatmışlar ya da aralıklı olarak işletmektedir.

Hammadde ihracına dayalı olarak çalışan sektör, bu durumdan çok olumsuz etkilenerek durma noktasına gelmiştir. 2009 yılı içerisinde etkilerini daha da arttırmaya başlayan krizin, 2,5 milyon olan işsiz sayısına yarım milyon daha eklenmesine yol açacağı, büyüme oranını eksiye düşüreceği tahmin edilmektedir. Madencilik sektöründeki işsizlik rakamları kesin olarak belli olmamasına karşın, yaklaşık 600 maden mühendisi ve 20.000 maden çalışanı işsiz kalmıştır.

Türkiye kamu çalışanlarına en az pay ayıran ülkelerden biridir. Ülkemizde Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH)'dan kamu çalışanları yüzde 6,6 oranında pay alırken, Avrupa ortalaması yüzde 10, 6' dır. 2009 ve 2010 yıllarında bu payın 6,3'e çekileceği öngörüldüğünden, kamuda çalışan meslektaşlarımızı daha zor günlerin beklediğini tahmin etmek zor değildir.

Özel şirketlerde çalışan ve kendi işini yapan meslektaşlarımızın bir çoğunun durumunun Kamu kesiminde çalışan mühendislerden daha kötü olduğu bir gerçektir. Özel kesimde çalışan meslektaşlarımızın bir kısmı krizin faturasını ödeyerek işsiz kalmıştır. Ayrıca, çok büyük bir kısmı ise son derece düşük, asgari ücretin bile altında maaş almakta, sağlıksız, iş güvenliğinden yoksun ortamlarda çalışmakta, iş güvencesi ve sendika hakkından yoksun bulunmaktadır. Kendi işini yapan mühendisler ise eşitsiz rekabet koşullarına direnememekte, sıkça iflaslar yaşanmaktadır.

Ülkemiz; IMF ve Dünya Bankası gibi kurumlar ile AB uyum programlarının uygulanması sonucu özelleştirmeler, işyeri kapanmaları, yeni yatırım yapılmaması,

sanayi, tarım, sağlık, eğitim ve sosyal güvenlik alanlarındaki çözülüş sonucunda yaygınlaşan işsizlik ve yoksullaşma sürecini yaşamaktadır. Üretim ve yatırımdan kopuk politikalarla sıcak para, borçlanma ve yüksek oranda ithal girdi ile ithalata bağımlı ihracatın boyunduruğu altına sokulmuştur. Kısaca ülkemiz, ciddi bir ekonomik sosyal bunalımla karşı karşıyadır.

Buna rağmen IMF ile yeniden anlaşmanın yolları aranmakta, IMF reçetelerinin çözüm olacağı konusunda kamuoyu oluşturulmaktadır. Bu anlaşma sonucunda ülkemizden yeni tavizler isteneceği unutulmamalıdır. Yakın gelecekte kamunun elinde kalan bor ve kömür madenleri ile enerji santrallerinin özelleştirilebileceği (yabancılara satılacağı) ihtimal dahilindedir. Nitekim Özelleştirme İdaresi Başkanlığı yetkililerinin bu konuyu sık sık dile getirmeleri tesadüf sayılmamalıdır.

Madencilik sektöründe giderek büyüyen

işsizlik sorununun çözümü için kamu eliyle acil olarak istihdam yaratma uygulamaları başlatılmalı ve istihdama olumlu katkıları olacak sektörler, projeler desteklenmelidir. Bu yapıların verimli çalışmasını sağlayacak mekanizmalar oluşturulmalıdır.

Tüm bu sorunların çözümünde; ciddi bir planlama çerçevesinde öz kaynaklarımızın kullanımı öncelikli olarak, ekonomik kalkınmaya ve yoksulluğun azaltılarak gelir dağılımının düzeltilmesi hedeflerine yönlendirilen bir "madencilik politikası" oluşturmak, gerek toplumun yararı, gerekse madencilik sektörünün gelişimi bakımından son derece büyük önem taşımaktadır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

TMMOB

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

YÖNETİM KURULU

13 Mart 2009, Ankara

8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ KUTLU OLSUN

8 Mart 1857'de New York'lu kadın tekstil işçileri şehrin zengin semtlerine doğru büyük bir yürüyüş düzenler. Daha iyi çalışma koşulları, on saatlik iş gücü ve eşit haklar gibi talepleri olan kadınların yürüyüşü polis tarafından şiddet kullanılarak bastırılır. 8 Mart 1908'de yine New York'ta düzenlenen eyleme 40.000 tekstil işçisi kadın katılır. 1857'deki büyük eylemi anan işçiler, aynı taleplere kadınlara oy hakkı ve çocuk emeğine son verilmesi taleplerini de ekler. 1910 yılında ise, Clara Zetkin'in önerisiyle sosyalist kadın enternasyonalisi, 8 Mart'ı dünya emekçi kadınlar günü olarak kutlamaya karar verir. 1911 yılında ilk 8 Mart gösterileri Avusturya, Danimarka, Almanya ve İsviçre'de gerçekleştirilir. Gösteriler üzerinden kısa bir süre geçtikten sonra, New York'ta ünlü 25 Mart yangını gerçekleşir. Zorla çalışmaları için patronları tarafından fabrikaya kilitlenen kadın işçiler çıkan yan-

ğından kaçamayarak can verirler.

08 Mart günü Dünya Emekçi Kadınlar Günü olarak kutlanır. Bu gün kadınlar tarafından kadınlar için konferans, gösteri ve eğlence gibi çeşitli etkinlikler düzenlenir. Kadınlar arası dayanışma ve kadınların toplumdan beklentileri vurgulanır.

Kadınlara özgü bir günün var olması düşüncesi ilk kez, 26-27 Ağustos 1910'da Kopenhag'da düzenlenen Uluslararası Sosyalist Kadınlar Konferansında ortaya atıldı ve kabul edildi. Bir çok ülkede her yıl kutlanmaya başladı. İsveç'te ise 1912 yılından itibaren kutlanmaya başladı. Ancak ilk yıllarda belli bir tarih saptanmamıştı ve değişen tarihlerde ama her zaman ilkbaharda kutlanıyordu. Tarihin 8 Mart olarak saptanışı 1921'de Moskova'da gerçekleştirilen 3. Uluslararası Kadınlar Konferansı tarafından olmuştur. İki dünya savaşı yılları